

Nova Zelandija

Nova Zelandija je otoška država v jugozahodnem Pacifiku. Njeno najpogosteje uporabljeno maorsko ime je Aotearoa, kar se navadno prevede kot Dežela dolgega belega oblaka. Prvotno se je ime Aotearoa nanašalo le na Severni otok in dobesedni prevod je Dolgi beli oblak (ao = oblak, tea = bel, roa = dolg). Prejšnje maorsko ime za Novo Zelandijo je bilo Niu Tireni, transliteracija Nove Zelandije.

Lega

- Leži jugovzhodno od Avstralije
- Nova Zelandija je nekako osamljena v oceanu in jo sestavljata dva glavna otoka (splošno znana kot Severni otok in Južni otok) in številni manjši otoki.
- Glavna otoka sta velika v dolžini 1500km, ločuje pa ju Cookova morska ožina

Površje otoka

- Površje otokov je v večjem delu gorato
- Za Severni otok je značilno vulkansko delovanje, tu najdemo tudi gejzirje
- Na Južnem otoku se dvigajo Novozelandske Alpe, ki so visoke nad 3700 metrov in so prekrite z obsežnimi ledeniki

Podnebje

- Na podnebje vplivajo lega sredi oceana, razpotegnjenost otokov v smeri sever-jug in zahodni vetrovi
- Severni otok ima milo oceansko podnebje in dovolj padavin vse leto
- Južni otok pa je hladnejši
- Zaradi milega podnebja je rastlinstvo bujno

Rastline in živali

- Od konca 18. st. so na otokih posadili približno 560 vrst rastlin, od katerih se jih je 240 razširilo po vsej deželi
- Večina prvobitnih novozelandskih rastlin spada med zimzelene trajnice, veliko novih rastlin pa je enoletnic
- Veliko vrst sesalcev, ki živijo danes na Novi Zelandiji so uvozili namensko, sivo podgano in hišno miš pa zgolj po naključju

Prebivalstvo

- Nova Zelandija ima enako površino kot Japonska ali Velika Britanija, vendar na njej živi le slabe 3,5 milijona prebivalcev, več kot 3/4 ljudi prebiva v mestih
- Počasnost in sproščenost sta osnovni značilnosti novozelandskih mest
- Novozelandci imajo že zelo dolgo visoko življenjsko raven in uspešno varujejo dobro razvit in drag sistem socialne varnosti, zdravstvene oskrbe in izobraževanja
- Novozelandci namenjajo veliko pozornosti varovanju svojega okolja
- Veliko prostega časa namenijo njihovemu najljubšemu športu- RUGBY

Gospodarstvo

- Čeprav je kmetijstvo v resnici zelo pomembna gospodarska panoga, zaposluje industrija 2x, trgovina in sektor storitvenih dejavnosti pa kar 4x več ljudi kot kmetijstvo
- Novozelandsko gospodarstvo je v veliki meri odvisno od uvoza, končni izdelki, stroji in vozila sestavljajo več kot 65% vsega uvoza
- Druga svetovna vojna je pomenila razvoj kovinske industrije (jekla) in prinesla velike spremembe tudi v Novo Zelandijo, ki je vojaško podprla Veliko Britanijo in vložila vsa sredstva v vojno

Gospodarstvo - Kmetijstvo

- Toplo podnebje z obilo dežja je ugodno za razvoj ovčereje in govedoreje. Pridelava mleka je najpomembnejša dejavnost, saj dnevno pomolzejo 3 milijone krav
- Pridelava žita pokriva domače povpraševanje. Za domači trg se goji tudi ječmen, koruza, grah, za izvoz pa kivi, jabolka in hruške. V izvoz gre veliko lesa in rib

GOSPODARSKI RAZVOJ NOVE ZELANDIJE

- Temelje sodobnega gospodarstva Nove Zelandije so postavili ob koncu 19. In v začetku 20. Stoletja, ko je vlada vpeljala sistem državne intervencije in vodenja.
- Država se je močno zadolžila in zgradila sodobno infrastrukturo- ceste, železnice, mostove, vodovode,... poleg tega pa je ponudila precejšno denarno pomoč priseljencem, da so lahko kupili zemljo. Takšna politika je povzročila gospodarski razcvet, zaradi tega se je v letih 1870-1880 število prebivalcev Nove Zelandije podvojilo.

Nova Zelandija danes

- Nova Zelandija je ustavna monarhija s parlamentarno demokracijo in članica britanske skupnosti narodov
- Britanska kraljica Elizabeta II je šef države, ki jo zastopa generalni guverner imenujejo ga na priporočilo novozelandske vlade, vendar ima zelo omejena pooblastila
- Novozelandci so lahko upravičeno ponosni na dosežke svoje države na področju zdravstvenega varstva,... Zdravstveni vladni program zagotavlja vsakemu državljanu brezplačno zdravstveno oskrbo
- Država omogoča brezplačno šolanje do 19. leta starosti, vsi otroci pa morajo obiskovati šolo do 15. leta

Maori

- Maori so na otoke pripluli približno v 10. stoletju iz Polinezije in tako naselili eno zadnjih nenaseljenih območij na zemlji
- Družbeni red Maorov je bil zelo zapleten, širša družina in klan sta bila stebra sorodstvenega občutka pripadnosti
- V to osamljeno in močno zakoreninjeno družbo so začeli v vedno večjem številu vdirati britanski naseljenci in prinašali za seboj svojo kulturo in vero
- V začetku 20. st. so se začeli Maori preseljevati v mesta, preseljevanje je postalo močnejše še zlasti po drugi svetovni vojni

Zgodovina Maorov

- Leta 1772 so Maori ubili vodjo francoske ekspedicije Mariona du Fresneja
- Od leta 1790 dalje so začeli prihajati valovi evropskih priseljencev (lovci kitov, trgovci, misijonarji), prinesli pa so nove bolezni (gripa, ošpice) katere so terjale mnogo žrtev-Maorov

- Viri:

Knjiga Dežela in ljudje(JV
Azija, Avstralija, Oceanija,
Antarktika)

Internet (Google)

Učbenik za geografijo 8\9

Avstralija, Nova Zelandija in
Indonezija